

नौगाड गाउँपालिका दार्चुला

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन

२०७६

नौगाड गाउँपालिका
दार्चुला
सूदुरपश्चिम प्रदेश नेपाल

ऐन लागु मिति २०७६ अषाढ ३१ गते

विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६

प्रस्तावना :

नौगाड गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापहरु सम्न्वयात्मक र प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक प्रकोपका कारण उत्पन्न विपद्बाट सर्वसाधारणको जीउज्यान, सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पति, प्राकृतिक एवम् साँस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनामा हुनसक्ने हानी नोक्सानीबाट संरक्षण गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन बनाउन बाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा १२१ को उपधारा (१) को अधिकार प्रयोग गरी नौगाड गाउँपालिकाको गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो ऐनको नाम “गाउँ विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७६” रहेको छ ।
  - (२.) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,
  - (क) “अध्यक्ष” भन्नाले नौगाड गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।
  - (ख) “कोष” भन्नाले दफा १२ बमोजिमको विपद् व्यवस्थापन कोष सम्झनु पर्छ ।
  - (ग) “प्राकृतिक विपद्” भन्नाले अतिवृष्टि, अनावृष्टि, बाढी, पहिरो तथा भूस्खलन, डुबान, खडेरी, असिना, आँधी, हुरीबतास, चट्याङ, भूकम्प, ज्वालामुखी विस्फोट, डढेलो, वा यस्तै अन्य प्राकृतिक कारणले उत्पन्न जुनसुकै विपद् सम्झनु पर्छ ।
  - (घ) “गैरप्राकृतिक विपद्” भन्नाले महामारी, अनिकाल, डढेलो, कीट वा सुक्ष्म जीवाणु आतङ्क, पशु तथा चराचुरुङ्गीमा हुने फ्लू, प्यान्डामिक फ्लू, सर्पदंश, जनावर आतङ्क, खानी, हवाई, सडक, जल वा औधोगिक दुर्घटना, आगलागी, विषाक्त ग्याँस, रसायन वा विकिरण चुहावट, ग्याँस विस्फोटन, विषाक्त खाद्य सेवन, वातावरणीय प्रदुषण, वन विनास वा भौतिक संरचनाको क्षति तथा प्रकोप उद्धार कार्यमा हुने दुर्घटना, डढेलो वा यस्तै अन्य गैरप्राकृतिक कारणले उत्पन्न विपद् सम्झनु पर्दछ ।

- (ड) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नु पर्छ ।
- (च) “जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति” भन्नाले संघीय ऐनको दफा १६ बमोजिम दार्चुला जिल्लामा गठन भएको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (छ) “राष्ट्रिय परिषद्” भन्नाले संघीय ऐनको दफा ३ (२) बमोजिमको परिषद् सम्भन्नु पर्छ ।
- (ज) “प्रदेश परिषद्” भन्नाले संघीय ऐनको दफा १३ क (१) बमोजिमको परिषद् सम्भन्नु पर्छ ।
- (झ) “प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति” भन्नाले संघीय ऐनको दफा १४ (१) बमोजिम सूदूरपश्चिम प्रदेश मा गठन भएको समितिलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (ञ) “कार्यकारी समिति” भन्नाले संघीय ऐनको दफा ६ (२) बमोजिमको कार्यकारी समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (ट) “प्राधिकरण” भन्नाले संघीय ऐनको दफा १० बमोजिमको राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण सम्भन्नु पर्छ ।
- (ठ) “प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत” भन्नाले नौगाड गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्भन्नु पर्छ ।
- (ड) “विपद्” भन्नाले कुनै स्थानमा आपतकालिन अवस्था स्थापना भई जन वा धनको क्षतिको साथै जीवनयापन र वातावरणमा प्रतिकूल असर पार्ने प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद् सम्भन्नु पर्छ ।
- (ढ) “विपद् जोखिम न्यूनिकरण” भन्नाले विपद् पूर्व गरिने जोखिमको विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन, विपद् रोकथाम वा विपद्बाट हुने क्षतिको न्यूनिकरण तथा विकासका कार्यमा विपद् जोखिमलाई कम गर्ने सम्बन्धी कार्य सम्भन्नु पर्छ ।
- (ण) “विपद् पुनर्लाभ” भन्नाले विपद्को घटनापछि गरिने पुनर्निर्माण एवम् पुनर्स्थापनासँग सम्बन्धित कार्य सम्भन्नु पर्छ ।
- (त) “विपद् प्रतिकार्य” भन्नाले विपद्को घटना घटनासाथ तत्कालै गरिने खोज, उद्धार एवम् राहतसँग सम्बन्धित कार्य सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले प्रतिकार्यको पूर्वतयारीलाई समेत जानाउँछ ।
- (द) “विपद् व्यवस्थापन” भन्नाले विपद् जोखिम न्यूनिकरण, विपद् प्रतिकार्य, र विपद् पुनर्लाभसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप सम्भन्नु पर्छ ।
- (ध) “विपद् खोज तथा उद्धार समुह” भन्नाले विपद्को अवस्थामा खोजी तथा उद्धार गर्न क्रियाशिल वा विपद् व्यवस्थापनको लागि परिचालन गर्न तयार गरिएको विशिष्टकृत खोज तथा उद्धार समुह सम्भन्नु पर्छ र सो शब्दले तालिम प्राप्त मानवीय सहायताकर्मीलाई समेत जानाउँछ ।

- (न) “व्यावसायिक प्रतिष्ठान” भन्नाले उद्योग, कलकारखाना, सिनेमा घर, सपिङ्ग मल, बहुउद्देश्यीय व्यापारिक भवन जस्ता व्यावसायिक प्रतिष्ठान सम्भन्नु पर्छ ।
- (प) “समिति” भन्नाले यस ऐनको दफा ३ (२) बमोजिमको नौगाड गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति सम्भन्नु पर्छ ।
- (फ) “संघीय ऐन” भन्नाले नेपाल सरकारको विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) सम्भन्नु पर्छ ।
- (ब) “संघीय मन्त्रालय” भन्नाले नेपाल सरकारको विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन हेर्ने गरी तोकिएका मन्त्रालय सम्भन्नु पर्छ ।
- (भ) “प्रदेश मन्त्रालय” भन्नाले नेपालसूदुरपश्चिम प्रदेश सरकार को विपद् व्यवस्थापन हेर्ने गरी तोकिएको मन्त्रालयलाई सम्भन्नु पर्छ ।
- (म) “सार्वजनिक संस्था” भन्नाले सरकारी निकाय, सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका संस्था प्रचलित कानून बमोजिम स्थापना भएका संगठित संस्था वा सबै प्रकारका स्वास्थ्य तथा शैक्षिक संस्था सम्भन्नु पर्छ ।

परिच्छेद - २

नौगाड गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. नौगाड गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति: (१) गाउँपालिका भित्रको विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न एक गाउँ विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।
- (२) समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ ।
(क) गाउँपालिका अध्यक्ष	- अध्यक्ष
(ख) गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	- सदस्य
(घ) विषयगत समितिका संयोजक	- सदस्य
(ङ) प्रतिनिधी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	- सदस्य
(च) सामाजिक शाखा प्रमुख	- सदस्य
(छ) पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख	- सदस्य
(ज) गाउँपालिका प्रहरी प्रमुख	- सदस्य

- (भ) गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका संघीय सुरक्षा निकायका प्रमुख तथा प्रतिनिधी - सदस्य
- (ज) गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका प्रदेश प्रहरी कार्यालयको प्रमुख तथा प्रतिनिधी - सदस्य
- (ट) राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका गाउँपालिका स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधी - सदस्य
- (ठ) नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानीय प्रतिनिधी - सदस्य
- (ड) गाउँपालिका स्थित उद्योग वाणिज्य सम्बन्धी मान्यता प्राप्त संस्थाको अध्यक्ष वा प्रतिनिधी - सदस्य
- (ढ) पत्रकार महासंघको स्थानीय प्रतिनिधी - सदस्य
- (ण) गैरसरकारी संस्था महासंघको स्थानीय प्रतिनिधी - सदस्य
- (त) विपद् व्यवस्थापन हेर्ने गरि तोकिएको शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव
- (३) उपदफा (२) जुनसुकै लेखिएको भएतापनि (ज), (ज), (ट), (ठ), (ड), (ढ) र (ण) का सदस्यहरु नभएको अवस्थामा पनि समिति गठन एवम् काम कारवाही गर्नमा असर पर्ने छैन ।
- (४) उपदफा (२) बमोजिमको समितिले संघीय ऐनको दफा १७ बमोजिमको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको रूपमा समेत काम गर्नेछ ।

४. समितिको बैठक सम्बन्धी व्यवस्था: (१) अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

- (२) समितिको सदस्य सचिवले समितिको बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूचि सहितको सूचना बैठक बस्ने समयभन्दा चौविस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउनु पर्नेछ ।
- (३) समितिको नियमित बैठक तिन महिनामा एक पटक बस्नेछ र समितिका पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (४) उपदफा (२) र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिको बैठक तत्काल बोलाउन आवश्यक भएमा अध्यक्षले जुनसुकै बेलापनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ र त्यस्तो अवस्थामा अध्यक्ष र घटीमा १ जना सदस्य सहित सदस्य सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।
- (५) समितिको बैठक अध्यक्षको अध्यक्षतामा बस्नेछ ।
- (६) समितिको निर्णय बहुमतद्वारा हुनेछ र मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (७) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघ संस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

- (८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (९) समितिको निर्णय सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

५. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :

- (क) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्बाट स्वीकृत राष्ट्रिय नीति तथा योजना एवम् कार्यकारी समिति र प्रदेश विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन परिषद् र प्रदेश कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकिकृत तथा क्षेत्रगत नीति, योजना र कार्यक्रम अनुरूप हुने गरी गाउँपालिका विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन नीति तथा योजना तर्जुमा गरी कार्यापालिका समक्ष पेश गर्ने,
- (ख) गाउँसभाबाट स्वीकृत नीति तथा योजनाको अधिनमा रही विपद् जोखिम न्यूनिकरणका लागि विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य र पुनर्लाभ सम्बन्धी एकिकृत तथा क्षेत्रगत नीति, योजना र कार्यक्रम स्वीकृत गरी लागु गर्ने, गराउने,
- (ग) गाउँपालिकाबाट सञ्चालन हुने विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्ताव तयार गर्ने, गराउने,
- (घ) विपद् जोखिम व्यवस्थापनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास गर्ने, गराउने,
- (ङ) गाउँपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयम्सेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रशिक्षण दिने व्यवस्था मिलाउने,
- (च) विपद्का घटना हुनासाथ खोज तथा उद्धार र राहत लगायतका कार्यहरु तत्काल गर्न संस्थागत संयन्त्र स्वतः परिचालित हुनसक्ने गरी आवश्यक कार्यविधि र मापदण्ड निर्माण गरी लागु गर्ने, गराउने,
- (छ) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा संघिय कानून र प्रादेशिक कानूनको अधिनमा रही सार्वजनिक, निजी, गैरसरकारी संस्था लगायत सबैले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका निर्धारण गर्ने तथा त्यस्ता संस्था वा निकायलाई आफ्नो नीति, योजना र कार्यक्रममा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धीका विषयहरुलाई समावेश गर्न लगाउने,
- (ज) विपद्को समय स्थानीय आमसञ्चारका माध्यमहरुको भूमिका सम्बन्धी आवश्यक मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (झ) सरकारी, निजी एवम् गैरसरकारी संस्था, स्थानीय स्वयम्सेवक, सामाजिक परिचालक लगायत सम्बन्धित सबै पक्षको समन्वय र संलग्नतामा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,

- (अ) भौतिक संरचना निर्माण गर्दा भवनसहिंता लगायत अन्य स्वीकृत निर्देशिका वा मापदण्डको पालना गराउने,
- (ट) स्थानीय सार्वजनिक पूर्वाधार सम्बन्धी संरचनाको विपद् जोखिम मूल्याङ्कन गर्ने, गराउने,
- (ठ) नदी तटिय क्षेत्र, बगर, पहिरो जानसक्ने भिरालो जमिन र बाढीका कारण डुबान हुनसक्ने असुरक्षित स्थानमा बसोबास गर्ने परिवार वा समुदायलाई उपयुक्त सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गराउन सुरक्षित स्थानको खोजी कार्यमा सहयोग गर्ने तथा सुरक्षित स्थानमा बसोबास सम्बन्धी सचेतना जगाउने,
- (ड) विपद्का कारण स्थानीय स्तरमा निजी तथा सार्वजनिक क्षेत्रबाट भइरहेको सेवा प्रवाह तथा सेवा सुचारु हुनमा अवरोध आईपरेमा सोको पुनः सेवाको निरन्तर सुचारुका लागि योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन सम्बन्धी कार्य गर्ने, गराउने,
- (ढ) स्थानीय समुदायलाई विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन प्रति जागरुक बनाउन, विपद्सँग सम्बन्धित योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्य गर्नका लागि परिचालित हुन बडा र समुदायस्तरमा समावेशी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने,
- (ण) विद्यालय तहको शैक्षिक पाठ्यक्रममा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय समावेश गर्न पहल गर्ने,
- (त) विपद् प्रतिकार्यका लागि आपत्कालीन कृत्रिम घटना नमुना अभ्यास गर्ने, गराउने,
- (थ) विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने गरी वारुणयन्त्र लगायतका अन्य उपकरण तयारी हालतमा राख्न लगाउने,
- (द) स्थानीय तहमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन गर्ने,
- (ध) गाउँपालिका तहमा विपद् व्यवस्थापन, सुचना प्रणाली तथा पूर्वचेतावनी प्रणालीको विकास र सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- (न) विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल उद्धार तथा राहतको व्यवस्था मिलाउने,
- (प) विपद्मा परी हराएका, बिग्रेका वा नष्ट भएका कागजातको यकिन तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी राख्न लगाउने,
- (फ) विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचय-पत्र वितरण गर्ने, गराउने,
- (ब) विपद्को समयमा उच्च जोखिममा रहने समुह विशेषगरी महिला, बालबालिका, किशोर किशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिउपर हुनसक्ने घटना (लैङ्गिक हिंसा, बेचबिखन तथा अन्य कुनैपनि किसिमको शोषण) रोकथामका लागि विशेष सतर्कता अपनाई सचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

- (भ) विपद् प्रभावितको प्रत्यक्ष र सक्रिय सहभागितामा विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आर्थिक क्रियाकलापको पुनर्स्थापना, रोजगारीका अवसरको सृजना तथा जीवनयापनको लागि आयआर्जनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- (म) विपद् जोखिममा रहेका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, दलित, सीमान्तकृत वर्ग तथा समुदाय, अशक्त तथा आपङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि विशेष कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (य) सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले प्रचलित ऐन बमोजिम विपद् जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धमा कार्य गरे नगरेको अनुगमन गर्ने,
- (र) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र गाउँसभाले तोकेका अन्य कार्यहरु गर्ने, गराउने,
- (ल) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका सम्बन्धमा संघीय र प्रदेश सरकारका मन्त्रालय, विभाग तथा अन्य निकायसँग सहकार्य गर्ने,
- (व) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा संघीय तथा प्रादेशिक कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी गाउँ कार्यपालिकाले तोके बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने, गराउने,
- (श) विभिन्न संघसंस्था, व्यक्तिबाट प्राप्त हुने राहत सहयोग तथा पुर्निर्माण र पुनर्लाभका कार्यलाई गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले तोकेको स्थानमा तोकिएको मापदण्ड बमोजिम गर्ने, गराउने,

परिच्छेद - ३

वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन तथा काम कर्तव्य र अधिकार

६. वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति : (१) गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा वडा अध्यक्षको अध्यक्षतामा एक वडास्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

(२) वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) वडा अध्यक्ष	- संयोजक
(ख) वडा सदस्यहरु	- सदस्य
(ग) वडाभित्र रहेका विषयगत शाखा/इकाई कार्यालय प्रमुखहरु	- सदस्य
(घ) वडाभित्र रहेका सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	- सदस्य
(ङ) राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका वडा स्थित प्रमुख तथा प्रतिनिधी	- सदस्य
(च) नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानीय प्रतिनिधी	- सदस्य

(छ) गैरसरकारी तथा समुदायमा आधारित संघसंस्था तथा युवा क्लबबाट संयोजकले तोकेबमोजिम न्यूनतम २ जना महिला सहित ४ जना - सदस्य

(ज) वडा सचिव

- सदस्य सचिव

- (३) उपदफा (२) बमोजिमको समितिको बैठक सो समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।
- (४) समितिको सदस्य सचिवले समितिको बैठक बस्ने मिति, समय र स्थान तोकी बैठकमा छलफल हुने विषयसूचि सहितको सुचना बैठक बस्ने समयभन्दा चौबिस घण्टा अगावै सबै सदस्यले पाउने गरी पठाउनु पर्नेछ ।
- (५) समितिको नियमित बैठक दुई महिनामा एक पटक बस्नेछ र समितिका पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।
- (६) उपदफा (४) र (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि समितिको बैठक तत्कालै बोलाउन आवश्यक भएमा संयोजकले जुनसुकै बेलापनि समितिको बैठक बोलाउन सक्नेछ । त्यस्तो अवस्थामा संयोजक र घटीमा १ जना सदस्य सहित सदस्य सचिव उपस्थित भएमा समितिको बैठक बस्न सक्नेछ ।
- (७) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ र समितिको निर्णय बहुमतद्वारा हुनेछ । मत बराबर भएमा संयोजकले निर्णायक मत दिनेछ ।
- (८) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकाय वा संघसंस्थाका प्रतिनिधि र विज्ञलाई बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (९) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (१०) समितिको निर्णय सदस्य सचिवले प्रमाणित गरेर राख्नेछ ।

७. वडा स्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) वडाभिन्न विपद् प्रतिकार्य तथा विपद् पुनर्लाभ सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने तथा सो समितिबाट स्वीकृत नीति तथा योजना अनुरूपका विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन र पुनरावलोकन गर्ने,
- (ख) वडामा विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनमा विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्ने, सुरक्षित विद्यालय तथा अस्पतालका लागि विपद् जोखिम न्यूनिकरणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने,
- (ग) विपद् व्यवस्थापनको सम्बन्धमा वडामा संस्थागत क्षमता विकास गर्ने,

- (घ) विपद् व्यवस्थापन योजना आपत्कालीन कार्ययोजना, पुनःस्थापना तथा पुनर्निर्माण योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ङ) समुदायमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी काम गर्ने समुहहरूको गठन तथा त्यस्ता समुहहरूलाई परिचालन गर्ने, गराउने,
- (च) वडा सदस्यहरू, कर्मचारी, स्वयम्सेवक, सामाजिक परिचालक तथा समुदायमा आधारित विपद् व्यवस्थापन समिति सदस्य, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरूलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाउने,
- (छ) स्थानीय समुदायलाई विपद् प्रति जागरुक बनाउने, विपद्सँग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न तथा विपद्को घटना हुनासाथ प्रतिकार्यका लागि तयारी अवस्थामा राख्ने,
- (ज) विपद्का घटना हुनासाथ खोज, उद्धार र राहत लगायतका प्राथमिक कार्यहरू तत्काल गनका लागि समन्वय गर्ने,
- (झ) आपत्कालिन कृत्रिम घटना नमूना अभ्यास गर्ने, गराउने,
- (ञ) विपद्बाट प्रभावित घरपरिवारको पहिचान, स्तर निर्धारण तथा परिचय-पत्र वितरणमा गाउँ विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग गर्ने,
- (ट) विपद्को समयमा जोखिममा रहेका समुह विशेषगरी महिला, बालबालिका, किशोरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूमा हुन सक्ने घटना (लैङ्गिक हिंसा, बेचबिखन तथा अन्य कुनैपनि किसिमका शोषण) रोकथामको लागि विशेष सतर्कता अपनाई सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, गराउने,
- (ठ) गाउँ विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य गर्ने, गराउने,

परिच्छेद - ४

सुरक्षा निकाय तथा अन्य निकायको परिचालन

८. सुरक्षा निकायको परिचालन तथा सहयोग र समन्वय : (१) नौगाड गाउँपालिकाले विपद् व्यवस्थापनको काममा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारले परिचालन गरेको संघीय तथा प्रादेशिक सुरक्षा निकायहरूलाई सहयोग र समन्वय गर्नेछ ।
- (२) सुरक्षा निकायले विपद्को समयमा खोज तथा उद्धार कार्यका लागि गाउँपालिकासँग आवश्यक सामग्री माग गरेको अवस्थामा गाउँपालिकामा उपलब्ध भएसम्म त्यस्तो सामग्री तत्काल उपलब्ध गराईने छ ।
- (३) विपद् प्रतिकार्यका लागि गाउँपालिकाले आफूसँग रहेको गाउँपालिका प्रहरीलाई परिचालन गर्नेछ ।

९. वारुण तथा अन्य सेवा प्रदायक निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार : (१) वारुणयन्त्र, एम्बुलेन्स तथा अन्य त्यस्तै सेवा प्रदायकले आपत्कालीन खोज, उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउन समितिले दिएको निर्देशनको पालना गर्नु पर्नेछ ।

(२) आपत्कालीन कार्य सम्पादन गर्दा समितिको आदेश बमोजिम कुनैपनि स्थानमा प्रवेश गर्ने तथा जुनसुकै व्यक्ति वा संस्थाको साधन र स्रोत उपयोग गर्ने अधिकार वारुणयन्त्र सेवा प्रदायकलाई हुनेछ ।

१०. सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व : (१) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा गाउँपालिका भित्रका सबै सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछ,

(क) आफ्नो भवन, उद्योग, कार्यालय वा व्यावसायिक केन्द्रमा विपद्का घटना हुन नदिन विपद् सुरक्षा औजार, उपकरण, सामग्री, आपत्कालीन निकास लगायत तोकिए बमोजिमका अन्य व्यवस्था गर्ने,

(ख) तथ्याङ्क संकलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निर्माण समेतका सम्पूर्ण कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने,

(ग) आफ्ना कर्मचारी तथा कामदारलाई विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा आधारभूत अभिमुखीकरण गर्ने, गराउने,

(घ) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा उपयोग हुने स्रोत साधनलाई तयारी हालतमा राख्ने,

(ङ) आफ्ना भवन लगायत अन्य संरचना आपत्कालीन प्रयोजनका लागि आवश्यक परेमा आदेशानुसार उपलब्ध गराउने,

(च) सम्बन्धित अधिकारीको सुपरिवेक्षणमा उद्धार तथा राहत वितरण कार्यमा सहयोग पुऱ्याउने,

(छ) विपद् जोखिम न्यूनिकरण संयन्त्रको व्यवस्था गरी तयारी अवस्थामा राख्ने,

(ज) फोहोरमैला तथा प्रदुषणको यथोचित व्यवस्थापन गरी यसबाट वातावरण र जनजीवनमा पर्नसक्ने नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्ने उपायहरु अपनाउने,

(झ) विपद्को घटना घटेमा तत्काल नजिकको सुरक्षा निकाय र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रलाई खबर गर्ने,

(२) नौगाड गाउँपालिका भित्रका सार्वजनिक संस्था तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानले गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी योजनाको अधीनमा रही विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा गरी अनिवार्य रूपमा कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ ।

११. विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्नुपर्ने : नौगाड गाउँपालिका भित्रका सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संस्था, स्थानीय संघसंस्था, समुदाय, स्वयम्सेवक, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र तथा

व्यक्तिले विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन कार्यमा गाउँपालिकालाई देहाय बमोजिम सहयोग गर्नु पर्नेछ :

- (क) तथ्याङ्क संकलन, क्षतिको मूल्याङ्कन, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्निमाण लगायत विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,
- (ख) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने,
- (ग) क्षमता विकास, आपत्कालीन कृत्रिम घटना नमूना अभ्यास तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण कार्यक्रममा सहयोग गर्ने तथा भाग लिने,
- (घ) खोज, उद्धार तथा राहत वितरण सम्बन्धी कार्यमा सहयोग गर्ने,

परिच्छेद - ५

विपद् व्यवस्थापन कोष सम्बन्धी व्यवस्था

१२. विपद् व्यवस्थापन कोष : (१) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि गाउँपालिकामा छुट्टै एक कोष रहने छ ।
- (२) कोषमा देहाय बमोजिमका रकमहरू रहने छन् :
- (क) नौगाड गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटबाट विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन कोषमा जम्मा गर्ने गरी स्वीकृत रकम,
  - (ख) प्रदेश सरकारबाट विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि प्राप्त रकम,
  - (ग) नेपाल सरकारबाट विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि प्राप्त रकम,
  - (घ) स्वदेशी कुनै संघसंस्था वा व्यक्तिबाट दान, दातव्य वा उपहार स्वरूप प्राप्त रकम,
  - (ङ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम,
- (३) विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि नौगाड गाउँपालिकाले कानून बमोजिम विशेष शुल्क वा दस्तुर संकलन गर्न सक्ने छ ।
- (४) कोषको सञ्चालन तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (५) कोषको रकम विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कामका लागि प्रयोग गरिनेछ ।

- (६) उपदफा (५) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कोषको रकम नियमित प्रशासनिक कार्यका लागि खर्च गरिने छैन ।
- (७) कोषको लेखापरिक्षण महालेखा परिक्षकबाट हुनेछ ।
- (८) समितिले कोषको वार्षिक आय व्ययको प्रतिवेदन तयार गरी कार्यपालिका मार्फत गाउँपालिकाको सभा समक्ष पेश गर्नेछ ।

परिच्छेद - ६

कसूर तथा सजाय

१३. कसूर तथा सजाय : कसैले विपद्को घटना घट्न सक्ने गरी लापरवाही गरेमा वा त्यस्तो घटना घटाउन प्रत्यक्ष संलग्न भएमा वा घटना घटेको अवस्थामा नाजायज फाईदा लिने गरी वा आफूलाई मात्र फाईदा पुग्ने किसिमको कुनै काम गरेमा वा यस सम्बन्धमा संघीय कानून बमोजिम कसूरजन्य मानिने कुनै काम गरेमा तत् सम्बन्धी कारवाही प्रचलित संघीय कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ७

विविध

१४. विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणाको पालना र सम्न्वय : (१) नेपाल सरकारले नौगाड गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्रको कुनै ठाउँमा गम्भिर प्रकृतिको विपद् उत्पन्न भएमा विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरी प्रचलित कानून बमोजिम कुनै काम गर्न गराउन आदेश दिएमा सोको पालना गर्नु गराउनु गाउँपालिकाको कर्तव्य हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको क्षेत्रमा नेपाल सरकारले प्रचलित कानून बमोजिम कुनै काम गर्न गराउन नौगाड गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्रको कुनै व्यक्ति, संस्था वा अधिकारीलाई आदेश दिएमा सोको पालना गर्न गराउनमा गाउँपालिकाले आवश्यक सम्न्वय गर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको क्षेत्र सम्बन्धी सूचनाको प्रसारणमा गाउँपालिकाले सहयोग र सम्न्वय गर्नेछ ।

१५. नेपाल सरकारको स्वीकृतीमा मात्र प्रवेश गर्नुपर्ने : (१) विपद्बाट असर परेको कुनै क्षेत्रमा विदेशी नागरिक वा संस्थाले प्रवेश गर्नु परेमा नेपाल सरकारको स्वीकृति लिएको छ वा छैन भनि नौगाड गाउँपालिकाले सोधखोज गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सोधखोज गर्दा त्यस्तो नागरिक वा संस्थाले नेपाल सरकारको स्वीकृति लिएको नदेखिएमा निजको प्रवेशलाई रोक लगाई तत्सम्बन्धी सूचना नेपाल सरकारलाई उपलब्ध गराईनेछ ।

१६. मानवीय तथा अन्य सहायता र सम्न्वय : (१) नौगाड गाउँपालिका भित्र उत्पन्न विपद्को अवस्थालाई तत्काल सामना गर्न आन्तरिक स्रोत र साधनबाट सम्भव नभएमा मानवीय र अन्य सहायता र सम्न्वयका लागि जिल्ला सम्न्वय समिति, प्रदेश सरकार तथा नेपाल सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ ।

(२) विपद्बाट उत्पन्न स्थिती नियन्त्रण गर्ने क्रममा नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय तथा अन्य सहयोग लिई परिचालन गरेको अवस्थामा नेपाल सरकारको निर्देशनमा रहि तत्सम्बन्धी कार्यमा सहयोग र सम्न्वय गरिनेछ ।

(३) छिमेकी स्थानीय तहमा कुनै विपद्को घटना भई सो व्यवस्थापनका लागि छिमेकी स्थानीय तहले सोभै, जिल्ला सम्न्वय समिति वा प्रदेश सरकार मार्फत अनुरोध गरेमा उपलब्ध भएसम्मको सहयोग पुऱ्याउनु गाउँपालिकाको दायित्व हुनेछ ।

१७. तत्काल खरिद तथा निर्माण र प्रयोग गर्न सकिने : (१) विशेष परिस्थिति उत्पन्न भई विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रमा खोज, उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउन तथा भईरहेको विपद्बाट थप क्षति हुन नदिनका लागि तत्कालै राहत सामग्री खरिद वा निर्माण कार्य गर्न आवश्यक भएमा सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी प्रचलित कानूनमा रहेको विशेष परिस्थितिमा खरिद गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था बमोजिम नौगाड गाउँपालिकाले खरिद वा निर्माण कार्य गर्न सक्नेछ ।

(२) विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रमा खोज, उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउन तथा भईरहेको विपद्बाट थप क्षति हुन नदिनका लागि नौगाड गाउँपालिका क्षेत्र भित्रको कुनै गैरसरकारी संस्थाको कार्यालय वा अन्य संघसंस्था र व्यक्तिको चल, अचल सम्पत्ति तथा सवारी साधन उपयोग गर्न आवश्यक भएमा सोको अभिलेख राखी तोकिएको अवधीभरको लागि अस्थायी तवरले प्राप्त गर्न सकिनेछ ।

(३) विपद्बाट प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल राहत उपलब्ध गराउन नौगाड गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको कुनै गैरसरकारी संस्थाको कार्यालय वा अन्य संघसंस्था र व्यक्तिको खाद्यान्न, लत्ताकपडा, औषधी वा अन्य वस्तु आवश्यक भएमा सोको अभिलेख राखी नियन्त्रणमा लिन र सम्बन्धित प्रभावित पक्षलाई वितरण गर्न सकिनेछ ।

(४) नौगाड गाउँपालिकाले उपदफा (२) बमोजिम कुनै सम्पत्ति अस्थायी रूपमा प्राप्त गरेमा वा उपदफा (३) बमोजिम कुनै वस्तु नियन्त्रण र वितरण गरेमा त्यस्तो सम्पत्ति प्रयोग वा वस्तु उपयोग बापत प्रचलित दर अनुसारको रकम सम्बन्धित कार्यालय, संस्था तथा व्यक्तिलाई दिनेछ ।

१८. राहतको न्यूनतम मापदण्ड सम्बन्धी व्यवस्था : (१) विपद् प्रभावित व्यक्तिलाई नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारले उपलब्ध गराउने राहतको अतिरिक्त नौगाड गाउँपालिकाले आन्तरिक स्रोतबाट थप राहत उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम नौगाड गाउँपालिकाले विपद् प्रभावित व्यक्तिलाई राहत उपलब्ध गराउँदा आवश्यक मापदण्ड बनाई सोको आधारमा राहत उपलब्ध गराउनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको राहतको मापदण्डमा अन्य विषयको अतिरिक्त देहायका विषय समावेश भएको हुनु पर्नेछ :

- (क) विपद्बाट प्रभावित व्यक्तिलाई अस्थायी आश्रयस्थलमा राख्दा उपलब्ध गराउनु पर्ने आवास, खाद्यान्न, खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी,
- (ख) विपद्बाट मृत्यु हुनेको परिवार तथा सम्पत्तिको क्षति हुने व्यक्तिलाई उपलब्ध गराउनु पर्ने न्यूनतम राहत सम्बन्धी,
- (ग) महिला, बालबालिक, जेष्ठ नागरिक, अशक्त तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको आवश्यकता संवोधनका लागि विशेष राहत प्याकेजहरु (जस्तै: डिगिटी किट, चिल्ड्रेन किट आदि) महिलाहरुको लागि सुरक्षित महिलामैत्री स्थल,
- (घ) व्यक्तिगत गोपनीयता तथा सुरक्षा सम्बन्धी,
- (ङ) न्यूनतम राहत बाहेक स्वरोजगार तथा रोजगारी व्यवस्थापनका माध्यमबाट पीडितको जीविकोपार्जन सम्बन्धी,
- (च) गैरसरकारी वा व्यक्तिगत रुपमा दिइने राहतको वितरण सम्बन्धी,
- (छ) एकद्वार प्रणाली अनुरूप राहत वितरण गर्ने सम्बन्धी,
- (ज) राहतसँग सम्बन्धित अन्य उपयुक्त विषय ।

१९. विपद्मा परी हराएका वा नष्ट भएका कागजात सम्बन्धमा : विपद्मा परी हराई फेला पर्न नसकेका तथा आंशिक वा पूर्णरुपमा क्षति भएका नौगाड गाउँपालिकाका महत्वपूर्ण कागजातहरुको प्रमाणीकरण तथा प्रतिलिपि उपलब्ध गराउने सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित कानूनले तोके बमोजिम हुनेछ ।

२०. निर्देशन दिन सक्ने : समितिले यस ऐनको अधीनमा रही विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि कुनै व्यक्ति वा निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु सम्बन्धित व्यक्ति वा निकायको कर्तव्य हुनेछ ।

२१. उपसमिति गठन गर्न सक्ने : (१) नौगाड गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यकता अनुसार उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गठन हुने उपसमितिको काम, कर्तव्य, अधिकार र कार्यविधि उपसमिति गठन गर्दाका बखत तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२२. अभिलेख राख्नु पर्ने : (१) विपद्को समयमा राहत उपलब्ध गराउने व्यक्ति, निकाय वा संस्थाको नाम र उपलब्ध गराईएको राहत तथा सोको परिमाण सहितको विवरणको अभिलेख राख्ने व्यवस्था समितिले मिलाउनु पर्नेछ ।

- (२) उपदफा (१) बमोजिमको विवरण राख्दा विपद्मा परेका महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक, विपद्का कारणले स्थानान्तरण भएका घरपरिवार लगायतको संख्या एकिन हुने विवरण र उनीहरूलाई उपलब्ध गराइएको राहत स्पष्ट रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
२३. **पुरस्कार दिन सक्ने** : स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा विशेष योगदान पुऱ्याउने उत्कृष्ट व्यक्ति वा संस्थालाई प्रोत्साहन स्वरुप समितिको सिफारिसमा नौगाड गाउँकार्यपालिकाले सम्मान तथा पुरस्कार दिन सक्नेछ ।
२४. **वार्षिक प्रतिवेदन** : (१) समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी कार्यपालिका मार्फत गाउँसभा, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम वार्षिक प्रतिवेदन सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
२५. **प्रशासनिक खर्च व्यवस्थापन** : समितिको बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी लगायतका कार्यसँग सम्बन्धित न्यूनतम प्रशासनिक खर्च नौगाड गाउँकार्यपालिकाले व्यवस्था गर्नेछ ।
२६. **अधिकार प्रत्यायोजन** : यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम बमोजिम समितिलाई प्राप्त अधिकारमध्ये आवश्यकता अनुसार केही अधिकार समितिको अध्यक्ष तथा तोकिएको पदाधिकारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
२७. **नियम बनाउने अधिकार** : नौगाड गाउँकार्यपालिकाले यो ऐन कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नियम तथा कार्यविधि बनाउन सक्नेछ ।

नौगाड गाउँपालिका कार्यपालिका पदाधिकारीहरूको विवरण
तपशिल:

क्र.स	नाम/थर	पद	हस्ताक्षर
१	श्री प्रेम सिंह धामी	अध्यक्ष	
२	श्री गौरी देवी ठगुन्ना	उपाध्यक्ष	
३	श्री नन्दन सिंह धमी	सदस्य	

४	श्री नारायण सिंह ठगुन्ना	सदस्य	
५	श्री बहादुर सिंह बोहरा	सदस्य	
६	श्री गोरे धामी	सदस्य	
७	श्री करन सिंह डडाल	सदस्य	
८	श्री राम सिंह ठगुन्ना	सदस्य	
९	श्री शान्ती ठगुन्ना	सदस्य	
१०	श्री रुक्मा देवी मन्याल	सदस्य	
११	श्री मथुरा ठगुन्ना	सदस्य	
१२	श्री उजल राम टमटा	सदस्य	
१३	श्री परे टमटा	सदस्य	

१४	श्री जानकी ठेकरे	सदस्य	
१५	श्री मान सिंह ठगुन्ना	नि. प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	
१६	श्री रमेश धामी	का.स.	